

Ouderen
in Regie

Coöperatie (Ouderen in Regie)
Boxtel

(Concept 12-12-2018)

Werkprogramma 2019 Werkgroep Ouderen Actief/Coöperatie woon-, welzijns-en zorgdiensten (in oprichting) van de Stichting Ouderen in regie

Hoge urgentie voor toekomstgericht seniorenbeleid ook in Boxtel

Onderzoeksgegevens schetsen een constant maar tevens zorgelijk beeld m.b.t. de demografische ontwikkelingen. Uit veel wetenschappelijke bronnen zijn onderzoeksgegevens beschikbaar gekomen (*zie ook notitie achtergrondinformatie, landelijke en lokale cijferbeelden*).

- De vergrijzing zal substantieel versnellen tussen 2020 en 2040
- Een sterk groeiend aantal ouderen is niet in staat om zelfredzaam te zijn, terwijl tegelijkertijd de beschikbare hulp in de vorm van mantelzorg afneemt.
- Eenzaamheid onder ouderen is al substantieel en zal toenemen

Het aantal ouderen groeit substantieel en sneller maar het aantal beschikbare ondersteuners (demografisch) neemt tegelijkertijd af. Terwijl het huidige overheidsbeleid er dus van uitgaat dat de ouderen in toenemende mate een beroep moeten gaan doen op familie, vrienden en burens (mantelzorgnetwerk) beweegt de maatschappij zich in andere richting. In relatie met de vraag naar hulp, is er te weinig hulp beschikbaar ('oldest old support'). Steeds meer Nederlanders verwachten in de toekomst geen beroep te kunnen doen op een eigen netwerk! Hoewel er al veel mooie initiatieven tot uitvoering zijn gekomen, ook in Boxtel, kan - met de ontwikkelkracht zoals die tot op heden is vormgegeven- niet verwacht worden dat vergrijzing en de noodzakelijke aanpassing van de leefomgeving voor die doelgroep gelijke tred houden. De bestaande structuren zullen in 2040 absoluut niet meer toereikend zijn. Niet in de fysieke ondersteuning noch in de aanpak van eenzaamheid. De groep ouderen is bovendien divers van samenstelling met uiteenlopende wensen, behoeften en mogelijkheden.

Dat vraagt van beleidsmakers en instellingen om tijdige voorbereiding en anticiperen. Inventariseren van wat nodig is en uitvoeringsplannen maken kost veel tijd. Met de focus op 2040 ontstaat NU al een gevoel van urgentie!

Senioren ook zelf aan zet

Senioren zullen in toenemende mate zelf tijdig aanpassingen moeten regelen, hulp organiseren en zijn meer aangewezen op elkaar. Senioren zijn steeds mondiger en willen ook in deze fase regie over hun eigen leven. De urgentie om te komen tot vernieuwing in het denken over en het voeren van

Ouderen
in Regie

Coöperatie (Ouderen in Regie) Boxtel

toekomstgericht beleid voor senioren op het terrein van wonen, welzijn en zorg is daarom hoog. Het accent van aandacht ligt nu nog vooral bij de groep ouderen die afhankelijk is/wordt van zorg.

Belangrijk is dat de groep senioren van de toekomst ook tijdig zelf nadenkt over hoe zij hun leven tijdens de pensioneringsfase willen inrichten en zich instelt op zelfstandig blijven wonen en leven en daarvoor preventief maatregelen neemt. Deze liggen met name op het vlak van anders en veilig wonen, voorzien in zorgvraag en aangepaste diensten, sociale contacten e.d.

Uitgangspunten:

- Het uitgangspunt van eigen regie is wezenlijk voor de wijze waarop de werkgroep vraagstukken benadert en door anderen benaderd wil zien. Het aanbieden van diensten en producten moet meer vanuit het perspectief van de oudere zelf gebeuren. Hun stem moet meer worden gehoord, het beleid van instellingen en overheid meer afgestemd op de toekomstige generatie senioren.
- Het gaat om samenspel van wonen, welzijn en zorg.
- De werkgroep legt het accent op preventie.
- De groep ouderen is verschillend van samenstelling en er zijn verschillende vragen, wensen en mogelijkheden. Dat vraagt om diversiteit en maatwerk. Senioren moeten meer 'zeggenschap' krijgen inzake voor hen relevante woon-, zorg- welzijnszaken.
- De werkgroep wil zich met name richten op de groep senioren tussen 60-75 jaar.

Wat wil de werkgroep bereiken en hoe?

- We denken na over (nieuwe) mogelijkheden voor senioren in Boxtel om - zolang als de oudere dat wenst- zelfstandig en onder eigen regie te kunnen wonen en leven. We stimuleren bewustwording, we vergroten onze eigen kennis en die van anderen over maatschappelijke ontwikkelingen, ontwikkelingen op het gebied van ouderenbeleid en zoeken naar goede voorbeelden van initiatieven en projecten. We delen onze kennis met anderen.
- De werkgroep wil samenwerken met andere (ouderen)belangenorganisaties
- We initiëren/signaleren vraagstukken en tekorten in beleid en dienstverlening en agenderen deze bij gemeente, politiek en instellingen. We gaan daarover het gesprek aan met gemeente, politiek en instellingen en aanbieders van diensten op het gebied van wonen, welzijn en zorg.
- De werkgroep kan/zal slechts beperkt eigen projecten en diensten realiseren. Voor de realisatie worden instellingen, gemeente en politiek en aanbieders van diensten en producten aangesproken en naar samenwerking gezocht.
- Leden zijn zelf ook actief in het nadenken over hun eigen woonwensen en het invulling geven aan hun leven (opkomen voor de eigen wensen en belangen).

Ouderen
in Regie

Coöperatie (Ouderen in Regie)
Boxtel

Wat is de rol van de werkgroep Coöperatie i.o.

- Kennis en expertise in Boxtel vergroten over (overheids)beleid- en onderzoek op het gebied van ouderen en duiden wat dit voor Boxtel kan/moet betekenen.
- Inbreng van kennis en expertise van senioren, van de leden van de coöperatie bij gemeente, instellingen en aanbieders van woon- welzijns- en zorgdiensten vergroten (vanuit het perspectief van eigen regie).
- Toegankelijk maken van (kennis over en gebruik van) bestaande initiatieven en diensten.
- Boxtelse senioren kennis laten maken met goede voorbeelden en nieuwe mogelijkheden.
- (Laten) onderzoeken van woon/zorg wensen van Boxtelse senioren, leemtes signaleren en onder aandacht brengen van instanties en gemeente.
- Initiatieven stimuleren en ideeën/instrumenten aandragen om Boxtelse senioren zelf te laten nadenken over en vorm te laten geven aan de eigen toekomst.
- Een podium bieden voor senioren die zelf actief aan de slag willen om de eigen woon/leefsituatie onder eigen regie vorm en inhoud te geven (wat en hoe).
- Klankbord zijn voor gemeente, politiek en instanties op het terrein van ouderen en eigen regie.

Wat heeft de werkgroep al gedaan/bereikt:

- Er zijn gesprekken gevoerd en bijeenkomsten georganiseerd met organisaties in het domein wonen, welzijn en zorg (thuiszorgaanbieders, Loket WegWijs, Woonstichting Sint Joseph, Huurdersbelangenvereniging, KBO en Contour de Twern) over mogelijkheden tot samenwerking en er zijn samenwerkingsintenties uitgesproken.
- De werkgroep was mede initiatiefnemer bij de oprichting van de ZorgSamenBuurt Oost en biedt waar nodig ondersteuning.
- Er is met succes actief meegedacht over een oplossing voor het openhouden van eetpunt Elisabethsdael.
- Regelmatig worden lezingen en bijeenkomsten bijgewoond in relatie tot nieuwe ontwikkelingen op het gebied van ouderenbeleid rond wonen/leven/zorg.
- Naar aanleiding van door de Stichting Ouderen in Regie georganiseerde bijeenkomsten, zijn er woonwensen opgehaald van diverse groepen senioren die om verdere uitwerking vragen. We zijn regelmatig in gesprek met de gemeente over de mogelijkheden om vanuit CPO verband een kleinschalig woonproject voor en door senioren te starten. In de Woonvisie van de gemeente is deze intentie verwoord. Met de woonstichting zijn we in gesprek over de mogelijkheden van een kleinschalig woonproject in de sociale huursector en de realisatie van een 'thuishuis' voor alleenstaande ouderen.

Ouderen
in Regie

Coöperatie (Ouderen in Regie)
Boxtel

Concrete activiteiten 2019

1. Inventariseren van woon/leefwensen van Boxtelse senioren

Er worden steeds meer landelijke cijfers over aantallen, behoeften en wensen van senioren bekend. Maar wat betekenen deze voor Boxtel en wat weten we wel/niet over de wensen van Boxtelse toekomstige senioren? De werkgroep probeert i.s.m. andere organisaties gegevens boven tafel te krijgen, te vertalen naar wensen en behoeften en te duiden waar leemtes of nieuwe vragen zijn.

De werkgroep organiseert daarvoor in het voorjaar- bij voorkeur i.s.m. andere ouderenorganisaties-een thematische bijeenkomst over:

- a. *nieuwe beleidsontwikkelingen en cijfers m.b.t. senioren.*
 - *wat vertellen landelijke onderzoeksrapporten en adviesrapporten ons?*
 - *een kijkje in de nieuwste beleidsvoorstellen van de overheid m.b.t. senioren*
 - *vergrijzing van de woningmarkt en wat betekent dat voor toekomstig bouwen?*
 - b. *hoe staat het in Boxtel?*
 - *wat weten we over de Boxtelse situatie wel en wat niet (cijfers, initiatieven).*
 - c. *goede voorbeelden en projecten aan het woord.*
 - d. *instrumenten om de eigen situatie in beeld te krijgen.*
- We organiseren (bij voldoende belangstelling) een vervolgworkshop voor wie zelf aan de slag wil om na te denken over eigen toekomstwensen m.b.t. wonen, welzijn en zorg.*

2. Toegankelijker maken van informatie en het uitgangspunt van 'eigen regie' als onderdeel van kwaliteitsbeoordeling bij instellingen en beleidsmakers

Er zijn in Boxtel diverse instellingen en organisaties actief m.b.t. senioren en er zijn diverse platforms en projecten. Er is een inventarisatie van voorzieningen en diensten gemaakt. Wat ontbreekt, is ontsluiting van deze informatie voor ouderen in Boxtel.

Wij willen een toegankelijke informatie en een verwijzfunctie/loket specifiek gericht op (de vragen van) ouderen (waar moet je zijn met welke vraag).

We willen dat de kwaliteit van dienstverlening ook beoordeeld wordt vanuit het uitgangspunt van eigen regie. We zoeken samen met andere instellingen naar betere instrumenten en methoden hiervoor. We willen het uitgangspunt 'eigen regie' opgenomen zien in het beleid van instellingen en gemeente.

Ouderen
in Regie

Coöperatie (Ouderen in Regie)
Boxtel

3. Een actuele toekomstvisie en seniorenbeleid voor Boxtel

We willen voor Boxtel een actuele toekomstvisie en beleid m.b.t. maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen in relatie tot de steeds ouder wordende bevolking en een daaraan gekoppelde aanpak, oplossings- en regelmogelijkheden. Denk aan nieuwe woon-zorgconcepten, de rol die nieuwe technologie (domotica, sociale media) kan vervullen om het leven voor senioren aangenamer en makkelijker te maken. Ook senioren krijgen te maken met nieuwe regelgeving voor het verduurzamen (energieneutraal) van onze woning en onze leefstijl (voeding, vervoer) en willen deze kansen benutten.

Toekomstgericht seniorenbeleid in Boxtel is er nu (nog) niet. Daarvoor is het allereerst belangrijk om te beschikken over gegevens over de situatie van ouderen in Boxtel en hun woon/leefwensen en behoeften.

De werkgroep zal op een aantal momenten de behoefte aan en het belang van een actuele en toekomstgerichte visie op seniorenbeleid in Boxtel agenderen. De discussie over een nieuwe seniorenagenda (17-12-2018) en de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 zijn hiervoor belangrijke momenten.

4. Aanpassing woonvisie

In het gemeentelijk beleid t.a.v. bouwlocaties en planvorming in het woondomein en het sociale domein van zorg en welzijn is het belangrijk dat tijdig en op voorhand de situatie van senioren wordt meegenomen in de ontwikkeling van nieuwe plannen. Dit is nu vaak niet het geval.

De werkgroep bepleit aanpassing van de Boxtelse woonvisie opdat de belangen van senioren beter in beeld worden gebracht en mee kunnen wegen bij besluitvorming bijv. bij het maken van bestemmingsplannen en met betrekking tot de noodzakelijke voorzieningen en infrastructuur.

5. Pilotprojecten

We willen komen tot pilotprojecten. Voorbeelden:

- De Coöperatie blijft (als onderdeel van de Stichting Ouderen en regie) haar lobby voor een eigen voorbeeld woonproject (inclusief voorzieningen en diensten) in CPO verband (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) in Boxtel voortzetten. Streven is te komen tot een kleinschalig project in samenspraak met toekomstige bewoners en architect en/of projectontwikkelaar

Ouderen
in Regie

Coöperatie (Ouderen in Regie) Boxtel

ontwikkeld, afgestemd en ingericht naar de wensen van de toekomstige bewoners. Dat vraagt echter om medewerking van gemeente en projectontwikkelaars inzake het beschikbaar krijgen van een geschikte locatie.

- Mogelijk maken van uitrol van het voorbeeldproject zoals de ZorgSamenBuurt Oost in samenspraak met andere wijkorganen naar meer wijken (naar behoefte).
- Per wijk een voorziening, bijvoorbeeld in de vorm van een wijkgebouwtje, met mogelijkheden voor paramedische en sociaal maatschappelijke diensten en ontmoeten waar mogelijk gecombineerd met kleinschalig wonen en diensten op wijk/straatniveau om het langer thuis wonen daadwerkelijk te ondersteunen.

6. Vergroten kennis en expertise

De leden van de werkgroep bezoeken regelmatig workshops, lezingen en bijeenkomsten m.b.t. seniorenbeleid op het terrein van wonen, welzijn en zorg.

We zoeken naar goede voorbeelden en nieuwe initiatieven, gaan zo mogelijk op werkbezoek om daarvan te leren en bespreken de resultaten hiervan in de werkgroep. Vervolgens brengen we ze onder de aandacht van de leden van de Coöperatie en maken ze bekend binnen Boxtel.

We blijven in gesprek met andere (belangen)organisaties van en voor ouderen, belanghebbende instellingen en aanbieders. We denken graag mee hoe het uitgangspunt van 'Ouderen in eigen regie' kan worden versterkt in hun beleid en activiteiten. We gaan de samenwerkingsintenties uitgesproken door de aanbieders in het domein wonen, welzijn en zorg concreet maken, o.m. door het gezamenlijk organiseren van bijeenkomsten en waar wenselijk het opzetten van pilots.

En waar nodig zijn we 'luis in de pels' gebruikmakend van de wettelijke mogelijkheden zullen benutten om onze doelstelling kracht bij te zetten.

Ouderen
in Regie

Coöperatie (Ouderen in Regie) Boxtel

Waarom zou u lid worden van de Werkgroep Ouderen Actief/Coöperatie i.o.?

- U wilt zelf blijven bepalen hoe uw woon- en leef toekomst eruit ziet.
- U wilt regie over uw leven, ook nu u behoort tot de groep senioren.
- Een slimme senior is op zijn toekomst voorbereid.
 - U weet dat u dus zelf tijdig moet gaan nadenken over de wijze waarop u de komende jaren wilt wonen, hoe u uw thuissituatie veilig maakt en houdt, hoe u zorg- en gemak diensten georganiseerd en geregeld wil hebben, mocht u daar een beroep op moeten doen.
 - U wilt naar vermogen nog van alles ondernemen, actief zijn en er een gezonde levensstijl op na houden. U weet dat u steeds meer zelf uw sociale contacten moet onderhouden.
 - U weet dat u dan zelf ook in actie moet komen om uw toekomst vorm te geven. Niemand brengt u dat op een presenteerblaadje.

- U wilt ook mee in nieuwe ontwikkelingen in de samenleving en de kansen daarvan benutten. Domotica en ICT zijn bijvoorbeeld instrumenten om langer zelfstandig te functioneren. U wilt ook uw bijdrage leveren aan het verder verduurzamen van onze woon- en leefomgeving (energie neutraal huis, gezonde levensstijl en voeding).
- U bent van mening dat uw stem beter gehoord kan en moet worden. Instanties en gemeenten: ze doen hun best, maar ze nemen de doelgroep senioren nog steeds onvoldoende als uitgangspunt van hun handelen. U bent best bereid om met hen in gesprek te gaan hoe het aanbod van producten en diensten beter afgestemd kan worden op de wensen van diverse groepen senioren.
- U houdt wel van een beetje debat en discussie. U vindt samenwerken belangrijker dan alles in je eentje doen en elkaar de loef afsteken. En soms is het nodig om de 'luis in de pels' te zijn.

Als u dit allemaal aanspreekt: overweeg dan eens om lid te worden van onze Coöperatie! En doe mee met de werkgroep.